potřebuje teplou vodu. Jinak odůvodňuje napadený výrok úvahami vyznívajícími v ten smysl, že počínání A. je beztrestné, ježto B. byla k trestnému činu již rozhodnuta, a takto rada a pomoc A-ova se minula výsledkem.

Právem zmateční stížnost vytýká, že tento názor je pochybený. Nalézací soud poukazuje k tomu, že kolísání projevené B-ovou v přítomnosti A. nelze považovati za rozhodnutí, upustiti od dalšího počínání, nýbrž spíše za rozčilení způsobené čekáním, má — jak jasně vyplývá z dalších jeho úvah — za to, že i když snad A. působil na vůli B., nemělo to v ů b e c účinku, tedy ani ne v tom směru, že byla ve svém zločinném úmyslu již dříve pojatém utvrzována nebo posilněna působením A. Předpokládaje takto možné intelektuální pomocnictví A., považuje je nalézací soud za beztrestné jen proto, že se minulo výsledkem. Při tom však přehlíží ustanovení § 9 tr. z., podle kterého je trestné jakékoli svádění k trestnému činu, zůstalo-li bez výsledku, ať již proto, že sváděný se nedal svésti (nezdařené svádění) nebo že čin neprovedl (bezvýsledné svádění) nebo že již před sváděním byl k činu odhodlán (alias facturus) (srov. Kallab, Trestní právo hmotné, str. 74.).

Názor nalézacího soudu, že, dává-li pachatel jinému rozkaz anebo radu (roz. k provedení trestného činu), lze jej jen tehdy považovati za trestného, jestliže se toto počínání nemine výsledkem, je proto mylný a zatížil tedy nalézací soud napadený výrok dovolaným důvodem zmatečnosti; bylo tudíž výrok ten zrušiti, pokud jej nalézací soud opírá toliko o mylný právní názor právě dolíčený. Nalézací soud činí tak, pokud obžaloba klade obžalovanému A. za vinu, že radou a poučením nastrojil skutek B. Co se týče poskytnuté jí pomoci při zákroku, odůvodnil nalézací soud zprošťující výrok též tím, že se nedalo zjistiti, zda A. věděl, k čemu C. potřebuje teplou vodu, a vylučuje tak v tom směru subjektivní stránku skutkové podstaty zločinu jemu za vinu daného. Výrok ten zmateční stížnost vůbec nenapadá.

Bylo proto jí vyhověti jen potud, pokud napadá výrok zprošťující obžalovaného A. obžaloby, že úmyslně radou a poučením nastrojil zlý čin B. a tím spáchal zločin podle §§ 5, 144 tr. z., a výrok ten zrušiti, naproti tomu zamítnouti zmateční stížnost jako bezdůvodnou.

Ježto rozsudek nemá, zejména ve směru vědomí obžalovaného A. o povaze a účelu návštěv B. u C., aby se mohlo ihned v tom směru rozhodnouti, a takto nelze se obejíti bez nového hlavního přelíčení, bylo věc vrátiti soudu prvé stolice k novému projednání a rozhodnutí v rozsahu zrušení.

Čís. 6334.

»Jinými podobnými výkony« ve smyslu § 6, odst. 1 zákona o ochraně cti je rozuměti i řeči poslanců ve sněmovně.

Beztrestné jest jen věcné posuzování výkonu, které se obírá věcí a týká se přímo samého výkonu.

Věcnost posuzování není vyloučena tím, že se projev dotýká i osoby jeho původce, pokud je to nevyhnutelné při posuzování výkonu samého, ani tím, že bylo použito též ironických obratů, mají-li pouze zdůrazniti posouzení věci.

(Rozh. ze dne 6. března 1939, Zm II 50/39.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost soukromého žalobce do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle §§ 1, 2, 3 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.

Z důvodů:

S hlediska zmatku podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. napadá stěžovatel výroky nalézacího soudu jednak o tom, že obsah článku nezakládá skutkovou podstatu pomluvy podle § 2 zák. o ochraně cti, a jednak o tom, že se obžalovaný stal beztrestným z důvodu podle § 6, odst. 1 téhož zák.

V prvém směru je uvésti toto:

Z dosti nejasných vývodů zmateční stížnosti plyne, že stěžovatel vykládá článek v ten smysl, že se v něm soukromý žalobce viní z neznalosti toho, co bylo maximálními českými požadavky na mírové konferenci.

Zmateční stížnosti tu však nelze přisvědčiti; přihlíží-li se k obsahu článku, je zřejmé, že se tu názoru vyslovenému soukromým žalobcem v poslanecké sněmovně vytýká (§ 2 zák. o ochr. cti), že chce nebezpečí plynoucímu ze změny mezinárodních poměrů čeliti směloslí (uplatňováním dalších požadavků), ač zájmu státu může sloužiti pouze to, aby byla provedena spravedlivá úprava menšinové otázky, s níž by souhlasilo evropské mínění.

Vychází-li se z uvedeného smyslu článku, neobstojí výtky zmateční stížnosti činěné v dalším směru, totiž pokud se zmateční stížnost domnívá, že je právně mylný závěr nalézacího soudu, že v souzeném případě je vyloučena trestnost stíhaného projevu podle § 6, odst. 1 zák. o ochr. cti.

Podle řečeného ustanovení čin uvedený v § 2 (nebo v § 1) zákona o ochraně cti není trestný, nebyly-li překročeny meze věcného posuzování vědeckého, uměleckého nebo jiného podobného výkonu. Jinými podobnými výkony je rozuměti i výkony veřejného života a výkony činitelů politických stran (rozh. čís. 5135 Sb. n. s.), tedy i řeči poslanců ve sněmovně.

Musí jíti dále o věcné posuzování, to je takové, které se obírá věcí a které se přímo týká samého výkonu (rozh. čís. 2359 Sb. n. s., jehož se dovolává odůvodnění vládního návrhu tisk 830/1930 na str. 25). Při posuzování výkonu je sice často nezbytné, že se projev dotkne i osoby, jež provedla výkon. To však nevylučuje věcnost takového projevu, týká-li se projev nepřímo původcovy osoby jen potud, pokud je to nevyhnutelné při posuzování výkonu samého (rozh. čís. 5187, 6060 Sb. n. s.; Steiner: Schutz der Ehre, str. 34).

V souzeném případě se článek obírá dvěma projevy, a to jednak projevem, podle něhož si »Československo má činiti nárok na kolonie«, jednak projevem, že »naše propaganda musí míti odvahu ukázati celému světu, že jsme mírovými smlouvami nedosáhli žádného maxima svých požadavků, nýbrž spíše minima«. Vývody stíhaného článku se týkají těchto dvou projevů a vyslovují nad nimi odsudek, neboť podle článku je nevhodné, klásti nové požadavky v době, kdy zájmu státu může prospěti jen to, aby byla menšinová otázka uspořádána v souhlase s evropským veřejným míněním. Pokud jde o původce druhého projevu, týkajícího se způsobu propagace, jíž se má čeliti hrozícímu nebezpečí pro stát, uvádí se v článku toliko, že jde o projev poslance národního sjednocení ve sněmovně.

Již okolnost, že tu nebylo uvedeno jméno toho, kdo učinil uvedený projev ve sněmovně, svědčí o tom, že tu nešlo o kritiku zahrocenou osobně, a dále o tom, že se tu uvedení funkce původcovy osoby stalo jen z důvodu, aby bylo poukázáno na větší váhu projevu a tím také na větší nebezpečí plynoucí z takových projevů. Z toho je dále zřejmé, že šlo v podstatě o posuzování výkonu politického života a že se článek při tom dotkl osoby původce uvedeného výkonu jen potud, pokud toho bylo nevyhnutelně třeba, to jest, aby bylo lze seznati, že nešlo jen o projev učiněný osobou bezvýznamnou a tudíž o projev, jejž lze ponechati bez povšimnutí.

Bylo-li při tom použito též ironických výrazů, nelze ani v tom spatřovati vybočení z hranic, jak byly nahoře při výkladu předpisu § 6, odst. 1 zák. o ochr. cti vytýčeny, neboť použité sarkastické obraty nemají nic jiného na mysli než zdůrazniti, že projevy uvedeného obsahu jsou jen neporozuměním mezinárodní situace, v níž se stát octl.

Je tudíž přisvědčiti závěru nalézacího soudu, že trestnost činu obžalovaného je vyloučena podle § 6, odst. 1 zákona o ochraně cti, neboť jím nebyly překročeny meze věcného posuzování politického výkonu. Byla proto zmatečni stížnost soukromého žalobce zamítnuta.

Čís. 6335.

K § 8, odst. 3 zákona o ochraně cti.

Výklad obsahu, smyslu a dosahu projevu je otázkou právní; proto může býti jeho správnost posuzována jen s hlediska zmatku podle § 281, čís. 9 a) tr. ř.

Formální zmatky podle § 281, čís. 5 tr. ř. se mohou vztahovati jen na skutkové podklady onoho posouzení, t. j. na okolnosti a zjevy vnějšího života, za nichž došlo k projevu.

(Rozh. ze dne 9. března 1939, Zm I 94/39.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost soukromého žalobce do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný částečně podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby vznesené naň pro přečiny podle §§ 1, 2 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n.